

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

211

Na osnovu člana IV 4a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 55. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 21. aprila 2005. godine, i na 40. sjednici Doma naroda, održanoj 25. aprila 2005. godine, usvojila je

ZAKON

O POŠTAMA BOSNE I HERCEGOVINE

I - PREDMET ZAKONA

Član 1.

(1) Ovim zakonom utvrđuju se osnovna pitanja organizacije i funkcionisanja poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini i poštanskog saobraćaja s drugim zemljama.

(2) Poštanske usluge vrše se u skladu s uslovima koji su utvrđeni zakonom, opštim i posebnim uslovima za vršenje poštanskih usluga, aktima poštanskih operatera, kao i na osnovu ratifikovanih, odnosno potvrđenih međunarodnih konvencija, drugih međunarodnih akata i ugovora.

II - DEFINICIJE

Član 2.

Svi izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) "poštanske usluge" znače usluge prenosa poštanskih pošiljaka i sve druge usluge koje su navedene u nomenklaturi poštanskih usluga;
- b) "poštanske pošiljke" znače sve pošiljke koje primi na prenos i za koje odgovara operater poštanskog saobraćaja;
- c) "pismo nosna pošiljka" znači svaku poštansku pošiljku koja sadrži neko saopštenje u pisanoj formi, na svakoj vrsti fizičkog medija, koju treba dostaviti naznačenom primaocu. Računi za režije, drugi račun, finansijski i drugi izvještaji smatraju se pismo nosnim pošiljkama;
- d) "pošiljalac" znači svako fizičko ili pravno lice koje je dalo ili u čije ime je poštanska pošiljka data na prenos operateru poštanskog saobraćaja;
- e) "univerzalne poštanske usluge" znače sve one poštanske usluge koje, u skladu s ovim zakonom i drugim poštanskim propisima, moraju biti dostupne na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;
- f) "rezervisane poštanske usluge" znače one vrste univerzalnih poštanskih usluga koje može pružati samo javni poštanski operater;

- g) "nerezervisane poštanske usluge" znače pojedine vrste univerzalnih poštanskih usluga koje, osim javnih, mogu vršiti i drugi operateri poštanskog saobraćaja;
- h) "operateri poštanskog saobraćaja" znače sve subjekte koji su registrovani za obavljanje djelatnosti iz oblasti poštanskog saobraćaja;
- i) "javni poštanski operater" znači preduzeće koje je u većinskom državnom vlasništvu, i koje je u trenutku donošenja ovog zakona već registrovano za pružanje rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga;
- j) "poštanski operater" znači organizaciju koja je, u skladu s ovim zakonom, ovlašćena za pružanje nerezervisanih poštanskih usluga;
- k) "finansijske poštanske usluge" znače domaće i međunarodne žiralne usluge, novčane doznake i čekovne usluge, kao i sve druge usluge čiji je predmet novac, a koje su definisane poštanskim propisima u okviru propisa Svjetskog poštanskog saveza;
- l) "posebne usluge" znače one usluge koje su definisane opštim uslovima i nomenklaturom poštanskog saobraćaja;
- m) "ostale usluge" znače dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijeva pošiljalac ili primalac;
- n) "poštanski propisi" znače svaki propis koji je donio ovlašćeni organ, a odnosi se na pružanje poštanskih usluga;
- o) "poštanska marka" znači svaku poštansku marku koju je javno izdao javni poštanski operater, uključujući i sve poštanske naljepnice i druga propisana poštanska obilježja koja služe kao dokaz plaćanja poštanske usluge;
- p) "direktna pošta" znači sve pošiljke koje sadrže promotivne i sve druge reklamne poruke štampane u više istih primjeraka, koji se šalju na najmanje 30 različitih adresa;
- r) "kurirske usluge" znače poštanske usluge s dodatnom vrijednošću, koje davalac poštanskih usluga obavlja na osnovu posebnog zahtjeva pošiljaoca, a podrazumijevaju preuzimanje pismonosne pošiljke na adresi pošiljaoca, te direktan prenos i uručenje na adresi primaoca;
- s) "državni portal" znači poštansku uslugu putem koje građanin elektronskim putem ispunjava svoje obaveze prema državi i traži usluge državnih i entitetskih organa.

III - PRINCIPI POŠTANSKE POLITIKE

Član 3.

Svi subjekti koji u Bosni i Hercegovini pružaju poštanske usluge moraju konsekvntno uvažavati i sprovoditi sljedeće principe poštanske politike:

- a) poštanske usluge moraju biti dostupne svim građanima Bosne i Hercegovine, pod jednakim uslovima, bez bilo kakve diskriminacije;
- b) sloboda komunikacije putem pismonosnih i drugih poštanskih pošiljaka mora biti zagarantovana svim fizičkim i pravnim licima u Bosni i Hercegovini, bez bilo kakvih ograničenja;

- c) interes svih korisnika poštanskih usluga mora biti zaštićen raspoloživošću i kvalitetom tih usluga;
- d) tarife poštanskih usluga moraju biti nediskriminatorne i transparentne;
- e) pružanje poštanskih usluga mora biti organizovano na način koji ne dovodi u opasnost zdravlje i bezbjednost ljudi i imovine;
- f) organizacijom poštanskog sistema mora se obezbijediti mogućnost primjene propisa koji se odnose na uvozno i izvozno carinjenje robe;
- g) sva tehnološka rješenja u poštanskom saobraćaju moraju uvažavati principe ekonomičnosti, efikasnosti i bezbjednosti;
- h) tehnički standardi koji se odnose na nivo poštanskih usluga moraju se usklađivati sa standardima Evropske unije;
- i) cijene rezervisanih poštanskih usluga su pod državnom kontrolom, a ukoliko se ovakvim cijenama ne obezbjeđuje pokriće stvarnih troškova i razvojne potrebe poštanskog sistema, država i entiteti obezbjeđuju subvencije javnim poštanskim operaterima. Nije dozvoljeno subvencionisanje nerezervisanih i drugih poštanskih usluga iz sredstava rezervisanih poštanskih usluga;
- j) konkurencija u poštanskom saobraćaju podstiče se do nivoa kojim se ne ugrožava društvena funkcija univerzalnih poštanskih usluga;
- k) sistemi poštanske numeracije moraju obezbijediti identifikaciju države i poštanskih operatera;
- l) međusobna saradnja javnih poštanskih operatera ne smije da bude monopolistički orijentisana i mora da se zasniva na čistim ekonomskim odnosima u interesu svih građana Bosne i Hercegovine;
- m) razvoj poštanskih usluga podstiče se odgovarajućim mjerama ekonomske politike i stalno usklađuje s potrebama korisnika, te tehnološkim, ekonomskim i društvenim prilikama;
- n) predstavljanje poštanskog sistema Bosne i Hercegovine u Svjetskom poštanskom savezu i drugim međunarodnim organizacijama mora obezbijediti potpunu ravnopravnost svih javnih poštanskih operatera Bosne i Hercegovine;
- o) zastupljenost poštanskih operatera koji djeluju na području Bosne i Hercegovine u slobodnim međunarodnim asocijacijama ne smije se na bilo koji način ograničavati, a njihovo djelovanje ne smije da bude na štetu i protiv interesa ostalih poštanskih operatera.

Član 4.

Investitor, vlasnik stambene zgrade, etažni vlasnik, vlasnik stambenog i poslovnog bloka ili porodične kuće dužan je da na pogodnom mjestu u objektu, ili u dvorištu kod ulaza postavi i održava poštansko sanduče za pismonosne pošiljke ili da obezbijedi drugi adekvatan način za prijem pismonosnih pošiljaka.

IV - POŠTANSKE USLUGE

a) Univerzalne poštanske usluge

Član 5.

(1) Univerzalne poštanske usluge su poštanske usluge koje se obavezno organizuju na čitavom području Bosne i Hercegovine i obuhvaćaju prijem, otpremu, prevoz, prispijeće i uručenje:

- a) pismonosnih pošiljaka do 2 kg;
- b) paketskih do 31,5 kg;
- c) poštanskih uputnica;
- d) direktne pošte;
- e) poštanskih i telegrafskih saopštenja;
- f) preporučenih i vrijednosnih pošiljaka;
- g) sekograma do 7 kg.

(2) Maksimalne i minimalne dimenzije poštanskih pošiljaka obuhvaćenih univerzalnim poštanskim uslugama su dimenzije koje su utvrđene Univerzalnom poštanskom konvencijom, odnosno Konvencijom Svjetskog poštanskog saveza.

(3) Univerzalne poštanske usluge obezbjeđuju se svakog radnog dana, najmanje pet dana u nedjelji, osim pod uslovima i prilikama koje su poštanskim propisima definisane kao vanredne.

(4) Univerzalne poštanske usluge u Bosni i Hercegovini pružaju javni poštanski operateri i drugi poštanski operateri na osnovu licenci.

b) Rezervisane poštanske usluge

Član 6.

(1) U okviru univerzalnih poštanskih usluga, rezervisane poštanske usluge u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju obuhvaćaju prijem, otpremu, prevoz, prispijeće i uručenje:

- a) pismonosnih pošiljaka do 1000 gr;
- b) tiskovina, novina i časopisa;
- c) paketskih pošiljaka do 10 kg;
- d) poštanskih i telegrafskih uputnica;
- e) isplate novčanih doznaka na kućnu adresu;
- f) direktne pošte;
- g) kurirske usluge, ukoliko iznos tarife nije deset puta veći od obične tarife,

- h) preporučenih i vrijednosnih pošiljaka, bez obzira na težinu;
 - i) sudskih pisama, pisama u upravnom i prekršajnom postupku, bez obzira na težinu.
- (2) Rezervisane poštanske usluge mogu da obavljaju samo javni poštanski operateri.

c) Finansijske poštanske usluge

Član 7.

- (1) Javni poštanski operateri, putem jedinica poštanske mreže i drugih punktova za univerzalne poštanske usluge, mogu da pružaju usluge i korisnicima finansijske poštanske usluge.
- (2) Finansijskim poštanskim uslugama obezbjeđuju se različiti oblici žirlnih doznaka, te doznaka gotovog novca i čekova, koje upućuju fizička i pravna lica ili su takva novčana sredstva njima upućena.
- (3) U okviru svoje djelatnosti, javni poštanski operateri mogu obavljati i druge finansijske usluge, kao što su štedni uložci građana, vezani depoziti, računi nerezidenata, trezorsko i blagajničko poslovanje, mjenjačko poslovanje, kreditiranje stanovništva, kartično poslovanje, žiro i tekući računi uplata, faktura za režije komunalnih i drugih javnih preduzeća i dr.
- (4) Javni poštanski operater organizuje posebnu finansijsku organizaciju - Poštansku banku, posredstvom koje će obavljati poslove iz ovog člana, a u skladu sa Zakonom i drugim propisima koji uređuju ovu oblast.
- (5) Do uspostavljanja odgovarajuće zakonske regulative i formiranja poštanskih banaka, poštanski operateri finansijske usluge mogu da obavljaju putem odgovarajućeg poslovnog aranžmana s drugim bankama, a u skladu sa Zakonom i drugim propisima koji regulišu finansijske usluge u okviru bankarskog sektora.

d) Ostale usluge

Član 8.

- (1) Pod ostalim uslugama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se posebne, dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijevaju pošiljalac ili primalac, a koje se utvrđuju Opštim uslovima za vršenje poštanskih usluga.
- (2) Operateri poštanskog saobraćaja, radi samoodrživosti, mogu da organizuju i obavljanje ostalih usluga na novim tržištima, a koje su definisane ovim zakonom i Opštim uslovima.
- (3) Javni poštanski operateri mogu da organizuju i obavljanje kurirskih usluga koje su liberalizovane i nalaze se na tržištu.

V - ORGANIZACIJA POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

a) Operateri poštanskog saobraćaja

Član 9.

- (1) Poštanske usluge pružaju operateri poštanskog saobraćaja.

(2) Operater poštanskog saobraćaja može da bude svako pravno lice koje ispunjava određene tehničke, kadrovske i druge uslove, ukoliko za obavljanje poštanskih usluga posjeduje ovlašćenje dobijeno od nadležnog organa i ukoliko te usluge obavlja u okviru svoje registrovane djelatnosti.

a) javni poštanski operateri ovlašćeni su za pružanje rezervisanih poštanskih usluga. Ovo ovlašćenje podrazumijeva istovremeno pravo na pružanje nerezervisanih i svih ostalih poštanskih usluga;

b) javni poštanski operateri su u isključivom ili većinskom vlasništvu države;

c) drugi operateri poštanskog saobraćaja, izuzev javnih poštanskih operatera, ne mogu imati ovlašćenja za pružanje rezervisanih poštanskih usluga, već samo nerezervisanih i ostalih poštanskih usluga, svih ili samo pojedinih. Osnivaju se u skladu s ovim zakonom, a mogu biti u privatnom vlasništvu.

(3) Ovlašćenje za rad poštanskim operaterima daje i oduzima, u skladu s odredbama ovog zakona, Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine, uz saglasnost Ministarstva komunikacija i saobraćaja.

b) Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine

Član 10.

(1) Radi obavljanja regulatornih funkcija u oblasti poštanskog saobraćaja, ovim zakonom osniva se Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija), koja djeluje u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije.

(2) Agencija djeluje u interesu Bosne i Hercegovine i svih njenih građana.

(3) Agencija ima status pravnog lica.

(4) Agencijom rukovodi Savjet Agencije, koji čine tri člana na paritetnoj osnovi triju konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

a) članovi Savjeta Agencije, iz reda konstitutivnih naroda, imenuju se u skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Savjeta ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine;

b) mandat članova Savjeta Agencije traje četiri godine, a predsjedavajući Savjeta Agencije mijenja se svakih godinu dana;

c) Savjet Agencije donosi sve odluke konsenzusom;

d) Savjet Agencije donosi akta Agencije kojima se definišu: unutrašnja organizacija, nadležnost Savjeta i druga pitanja bitna za rad Agencije;

e) sjedište Agencije određuje Savjet ministara Bosne i Hercegovine.

(5) Nadležnosti Agencije:

a) ostvaruje kontakte s poštanskim upravama i međunarodnim poštanskim organizacijama;

- b) izdaje i oduzima licence poštanskim operaterima za obavljanje poštanskih usluga u skladu s Pravilnikom koji donosi Savjet Agencije;
- c) donosi tehnološke propise za funkcionisanje poštanskog saobraćaja na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine, te predlaže propise kojima se definišu jedinstveni Opšti uslovi za vršenje poštanskih usluga i opšti standardi univerzalnih poštanskih usluga;
- d) prati da li se poštanski operater pridržava uslova sadržanih u izdatim licencama, a u slučaju povrede tih uslova ili odredaba ovog zakona, preduzima mjere iz svoje nadležnosti;
- e) prati poštovanje utvrđenih principa poštanske politike i inicira mjere za otklanjanje svih odstupanja od tih principa;
- f) prati međunarodne poštanske propise i obavještava javne operatere i druge operatere poštanskog saobraćaja o njihovom donošenju, izmjenama i dopunama;
- g) daje saglasnost na ugovore koje zaključuju poštanski operateri u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskog saobraćaja poštanskih uprava drugih zemalja;
- h) utvrđuje metodologiju i principe za obračun međuoperaterskih, tranzitnih i terminalnih troškova i prati njihovu realizaciju;
- i) prati međunarodni obračun u skladu s utvrđenim principima i propisima Svjetskog poštanskog saveza i raspodjelu unutar operatera;
- j) utvrđuje jedinstvenu tarifnu politiku za rezervisane usluge na području Bosne i Hercegovine;
- k) predlaže kriterijume za formiranje maksimalnih cijena izvršavanja poštanskih usluga;
- l) utvrđuje visinu troškova za izdavanje licenci i visinu godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga, kao i rokove za izmirenje obaveza plaćanja;
- m) daje saglasnost o programu izdavanja poštanskih maraka koje izdaju javni poštanski operateri;
- n) donosi opšti red prevoza poštanskih pošiljaka i nalazi optimalne pravce tog prevoza;
- o) utvrđuje iznos naknade za pokriće gubitaka javnih poštanskih operatera;
- p) organizuje simpozijume, stručne seminare i sl.;
- r) vrši druge nadležnosti koje su joj povjerene ovim zakonom ili drugim aktima u skladu s ovim zakonom.

(6) Za obavljanje poslova iz stava (5) alineje b), g), j) i l), Agencija traži saglasnost Ministarstva komunikacija i saobraćaja.

(7) Radi izvršavanja povjerenih poslova, Agencija zapošljava potreban broj stručnih i tehničkih lica. Broj i strukturu potrebnog radnog osoblja utvrđuje Savjet Agencije, a pri njihovom angažovanju obezbjeđuje zastupljenost konstitutivnih naroda prema posljednjem popisu stanovništva Bosne i Hercegovine iz 1991. godine, a u skladu s planom kadrova Agencije.

(8) Troškovi Agencije podmiruju se iz prihoda od izdavanja licenci poštanskim operaterima, Budžeta institucija BiH i drugih prihoda Agencije.

(9) Agencija poslije završetka svake poslovne godine objavljuje izvještaj o svom radu, uključujući i finansijski izvještaj i izvještaj nezavisnog revizora i dostavlja ga na razmatranje Savjetu ministara i Parlamentarnoj skupštini BiH.

c) Nadležnosti Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i Ministarstva komunikacija i saobraćaja

Član 11.

(1) U ukupnoj organizaciji poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini nadležnosti Savjeta ministara BiH, odnosno Ministarstva komunikacija i saobraćaja posebno obuhvaćaju:

a) definisanje osnovnih kriterijuma koje moraju ispunjavati zainteresovani subjekti za dobijanje ovlaštenja za vršenje poštanskih usluga;

b) određivanje načina predstavljanja javnih poštanskih operatera u Svjetskom poštanskom savezu, kao i drugim međunarodnim organizacijama u kojima se poštanski sistem Bosne i Hercegovine mora reprezentovati kao jedinstven sistem;

c) propisivanje putem propisa i drugih akata osnovnih uslova za obezbjeđenje dostupnosti poštanskih usluga na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;

d) predlaganje zakona o pošti, davanje saglasnosti na Opšte uslove o vršenju poštanskih usluga;

e) definisanje ciljeva politike Bosne i Hercegovine i praćenje međunarodnih standarda u oblasti poštanskog sistema;

f) propisivanje i nadziranje tarifne politike za rezervisane usluge i kvaliteta pružanja poštanskih usluga;

g) davanje saglasnosti na Statut Agencije;

h) predlaganje izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se reguliše poštanski saobraćaj u Bosni i Hercegovini;

i) davanje saglasnosti Agenciji za rad poštanskih operatera;

j) ostala pitanja utvrđena Ustavom Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim aktima u skladu s ovim zakonom.

(2) Nadležnosti i odgovornosti iz stava (1) ovog člana Savjet ministara BiH realizuje putem Ministarstva komunikacija i saobraćaja. Ministarstvo komunikacija i saobraćaja pojedine poslove povjerava Agenciji, i u tom slučaju daje smjernice za realizaciju povjerenih poslova.

d) Međuoperatorski poštanski saobraćaj

Član 12.

(1) Svaki operater poštanskog saobraćaja je obavezan da prenos poštanskih pošiljaka koje primi od bilo kojeg drugog operatera poštanskog saobraćaja na području Bosne i Hercegovine tretira na potpuno jednak način, kao i prenos poštanskih pošiljaka koje mu je povjerilo bilo koje fizičko ili pravno lice u Bosni i Hercegovini.

(2) Operateri poštanskog saobraćaja mogu između sebe zaključivati bilateralne i multilateralne sporazume uz saglasnost Agencije, a koji moraju biti u skladu s principima poštanske politike utvrđenim ovim zakonom.

e) Međuentitetski poštanski saobraćaj

Član 13.

(1) Prenos poštanskih pošiljaka između entiteta tretira se kao unutrašnji poštanski saobraćaj i ne može se ograničavati administrativnim mjerama.

(2) Operateri poštanskog saobraćaja, uz saglasnost Agencije, usaglašavaju načine i pravce poštanske razmjene, uvažavajući principe ekonomičnosti, efikasnosti i bezbjednosti.

f) Međunarodni poštanski saobraćaj

Član 14.

(1) Obavljanje međunarodnih poštanskih usluga mora da bude u skladu s relevantnim odredbama Svjetskog poštanskog saveza i drugim sporazumima međunarodnih organizacija koji su obavezujući za Bosnu i Hercegovinu, utvrđenim pravcima prevoza i zaključenim ugovorima između operatera poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskog saobraćaja drugih poštanskih uprava.

(2) Agencija je dužna da, u skladu sa stavom (1) ovog člana i drugim relevantnim odredbama ovog zakona, putem poštanskih propisa, obezbijedi svim licima u Bosni i Hercegovini nediskriminatorski, bezbjedan i efikasan pristup međunarodnim poštanskim uslugama i u vezi s tim da na prikladan način prati izvršavanje preuzetih obaveza javnih i drugih poštanskih operatera.

g) Principi za obračun troškova i refundacije

Član 15.

(1) Javni poštanski operateri pokriće gubitaka, u slučaju kada cijene rezervisanih poštanskih usluga ne pokrivaju njihove troškove, nadoknađuju iz drugih prihoda ostvarenih vršenjem poštanskih usluga.

(2) Radi ostvarivanja utvrđenih principa poštanske politike, javni poštanski operateri su dužni da obezbijede takav interni računovodstveni sistem iz kojeg će se vidjeti struktura prihoda i troškova rezervisanih i nerezervisanih univerzalnih usluga, te struktura i visina prihoda i troškova posebnih poštanskih usluga. Interni računovodstveni sistemi moraju da obezbijede lokaciju troškova svih poštanskih usluga u skladu sa standardima Evropske unije.

(3) Međusobne refundacije, na osnovu međunarodnih i međuoperaterskih poštanskih usluga, moraju da pokriju troškove prenosa i prerade poštanskih pošiljaka.

- a) refundacije na osnovu međunarodnih poštanskih usluga, koje pripadaju javnom operateru poštanskog saobraćaja, vrše se na osnovu međunarodnog obračuna, a na osnovu propisa Svjetskog poštanskog saveza;
- b) refundacije koje pripadaju javnom operateru poštanskog saobraćaja na osnovu unutrašnjeg međuoperaterskog poštanskog saobraćaja regulišu se na osnovu metodologije i principa koje određuje Agencija.

VI - POŠTANSKE MARKE

Član 16.

- (1) Poštanske marke izdaju javni poštanski operateri.
- (2) Poštanske marke moraju imati identifikaciju Bosne i Hercegovine, entiteta i identifikaciju poštanskog operatera.
- (3) Na markama javnih poštanskih operatera ne mogu da budu: slike, znamenja, simboli ili neke druge oznake i sadržaj uvredljivog karaktera, ili koji su u suprotnosti sa zakonskim propisima Bosne i Hercegovine.
- (4) Za svaku emisiju poštanskih maraka, javni poštanski operater dužan je da pribavi saglasnost Agencije. Ukoliko Agencija utvrdi da marke koje se emituju sadrže elemente zabranjene stavom (3) ovog člana, obustaviće ovu emisiju.

VII - POVJERLJIVOST POŠTANSKIH POŠILJAKA

Član 17.

- (1) Poštanski operateri obavezni su da obezbijede tajnost poštanskih pošiljaka. Poštanskom operateru zabranjeno je da: neovlašćeno dozna sadržaj poštanske pošiljke, ili zadrži, prikrije ili neovlašćenom licu da poštansku pošiljku, neovlašćenom licu saopšti bilo kakve podatke koji su u vezi s poštanskom pošiljkom, ili neovlašćenom licu omogući ili pomogne u obavljanju neke od tih radnji. Zabrana se odnosi i na zaposlenike poštanskog operatera i nakon prestanka rada kod poštanskog operatera.
- (2) Poštanski operater može da otvori i pregleda sadržaj poštanske pošiljke, uz pristanak pošiljaoca ili primaoca.
- (3) Izuzetno od odredaba stava (2) ovog člana, poštanski operater može da otvori i pregleda poštansku pošiljku bez pristanka pošiljaoca ili primaoca u sljedećim slučajevima:
 - a) kada je poštansku pošiljku nemoguće uručiti primaocu niti vratiti pošiljaocu;
 - b) kada postoji opravdana sumnja da pošiljka sadrži predmete zabranjene za prenos u poštanskim pošiljkama;
 - c) kada je poštanska pošiljka oštećena tako da je ugrožen njen sadržaj i
 - d) kada poštanska pošiljka u međunarodnom saobraćaju podliježe carinskom pregledu i deviznom pregledu u smislu carinskog zakona i deviznih propisa.

(4) Postupak otvaranja i pregleda sadržaja poštanskih pošiljaka uređuje se Opštim uslovima za vršenje poštanskih usluga, koje donosi Ministarstvo saobraćaja i komunikacija BiH, a koji su usklađeni s propisima Evropske unije.

VIII - ODGOVORNOST ZA PRENOS POŠTANSKIH POŠILJAKA

Član 18.

(1) Poštanski operater dužan je da plati odgovarajuću odštetu pošiljaocu preporučene ili vrijednosne pismonosne pošiljke, paketa, uputnica i telegrama u slučaju njihovog gubitka, oštećenja ili kašnjenja, do kojih je došlo krivicom, namjerom ili nehatom javnog poštanskog operatera.

a) postupak plaćanja odštete i njena visina utvrđuju se poštanskim propisima, koji su usklađeni s propisima Svjetskog poštanskog saveza;

b) što se tiče odgovornosti, za odštetu ne može da postoji razlika između gubitka, oštećenja ili kašnjenja poštanskih pošiljaka u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju;

c) u slučaju kada ne može da se utvrdi odgovornost iz stava (1) ovog člana, javni poštanski operateri solidarno snose odgovornost za naknadu štete.

(2) Pošiljalac poštanske pošiljke odgovoran je operateru poštanskog saobraćaja za štetu koju poštanska pošiljka nanese licima u službi operatera poštanskog saobraćaja, opreme operatera poštanskog saobraćaja ili ostalim poštanskim pošiljkama, pod uslovom da se nastanak štete može pripisati u krivicu, namjeru ili nehat pošiljaoca.

IX - PRINUDNA IZVRŠENJA

Član 19.

Poštanske pošiljke koje ulaze u okvir univerzalnih usluga i koje se po tom osnovu nalaze kod operatera poštanskog saobraćaja ne mogu da budu predmet sudskog, administrativnog ili bilo kojeg drugog oblika prinudnog izvršenja, osim u slučajevima izričito predviđenim posebnim zakonom.

X - KAZNENE ODREDBE

Član 20.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj poštanski operater i drugi subjekat poslovanja koji ima svojstvo pravnog lica, kao i preduzetnik ako neovlašćeno obavlja djelatnost iz čl. 6. i 16. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice poštanskog operatera ili drugog subjekta poslovanja koji ima svojstvo pravnog lica kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

Član 21.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaje javni poštanski operateri ako se ne pridržavaju čl. 3., 5., 6. i 16. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice javnog poštanskog operatera novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Istovremeno s izricanjem novčane kazne u slučaju višestrukog ponavljanja prekršaja, operateru poštanskog saobraćaja oduzeće se licenca na vremenski period od šest mjeseci.

(4) Pod višestrukim ponavljanjem prekršaja podrazumijeva se prekršaj koji se tri puta ponovi u vremenu od tri do šest mjeseci.

XI - DRŽAVNI PORTAL

Član 22.

Javni poštanski operateri dužni su da organizuju državni portal, tj. mjesto gdje građanin može putem posrednika ili neposredno, putem elektronskih medija, da ispunjava obaveze prema državi i etitetima i traži usluge od državnih i entitetskih organa.

Član 23.

Bosna i Hercegovina se obavezuje da će putem državnog portala da realizuje sve transakcije iz odnosa s građanima koje državni portal može tehnički da realizuje. Javni poštanski operateri imaju obavezu da uvedu državni portal u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog zakona.

XII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

(1) Postojeći javni poštanski operateri: Preduzeće za poštanski saobraćaj RS A.D. Banja Luka, JPBH Pošta d.o.o. Sarajevo i HP Mostar d.o.o. nastavljaju da pružaju univerzalne i ostale usluge u skladu s odredbama ovog zakona.

(2) Javni poštanski operateri dužni su da usklade svoju registraciju i organizaciju s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, a prema uredbi koju će donijeti Savjet ministara na predlog Agencije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Ostali poštanski operateri dužni su da usklade svoje poslovanje s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(4) Do donošenja novih poštanskih propisa neophodnih za primjenu ovog zakona, a najduže tokom 12 mjeseci poslije njegovog stupanja na snagu, primjenjivaće se poštanski propisi koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

(1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a biće objavljen i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(2) Svi poštanski propisi, sačinjeni na osnovu ovog zakona, stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a biće objavljeni i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(3) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe: odredbe Zakona o poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama ("Službeni list SFRJ", br. 2/86 i 26/90), u dijelu koji se odnosi na poštanski saobraćaj i obavljanje poštanskih usluga, i odredbe Zakona o sistemima veza, radio-saobraćaja i PTT saobraćaja ("Službeni list SRBiH", broj 15/90), u dijelu koji se odnosi na poštanski saobraćaj i obavljanje poštanskih usluga, i svi drugi propisi koji regulišu materiju koja je predmet ovog zakona.

PSBiH, broj 170/05
25. aprila 2005. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Šefik Xaferović, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Velimir Jukić, s. r.

Na osnovu člana IV. 4. a. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 55. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 21. aprila 2005. godine, i na 40. sjednici Doma naroda, održanoj 25. aprila 2005. godine, usvojila je

ZAKON

O POŠTAMA BOSNE I HERCEGOVINE

I - PREDMET ZAKONA

Član 1.

(1) Ovim zakonom utvrđuju se osnovna pitanja organizacije i funkcionisanja poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini i poštanskog saobraćaja s drugim zemljama.

(2) Poštanske usluge obavljaju se u skladu sa uslovima koji su utvrđeni zakonom, općim i posebnim uslovima za obavljanje poštanskih usluga, aktima poštanskih operatera, kao i na osnovu ratificiranih, odnosno potvrđenih međunarodnih konvencija, drugih međunarodnih akata i ugovora.

II - DEFINICIJE

Član 2.

Svi izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) "poštanske usluge" znače usluge prijenosa poštanskih pošiljki i sve druge usluge koje su navedene u nomenklaturi poštanskih usluga;
- b) "poštanske pošiljke" znače sve pošiljke koje primi na prijenos i za koje odgovara operater poštanskog saobraćaja;
- c) "pismo nosna pošiljka" znači svaku poštansku pošiljku koja sadrži neko saopćenje u pisanoj formi, na svakoj vrsti fizičkog medija, koju treba dostaviti označenom primaocu. Računi za režije, drugi računi, finansijski i drugi izvještaji smatraju se pismo nosnim pošiljkama;
- d) "pošiljalac" znači svaku fizičku ili pravnu osobu koja je dala ili u čije ime je poštanska pošiljka data na prijenos operateru poštanskog saobraćaja;
- e) "univerzalne poštanske usluge" znače sve one poštanske usluge koje, u skladu s ovim zakonom i drugim poštanskim propisima, moraju biti dostupne na čitavom području Bosne i Hercegovine;
- f) "rezervirane poštanske usluge" znače one vrste univerzalnih poštanskih usluga koje može pružati samo javni poštanski operater;
- g) "nerezervirane poštanske usluge" znače pojedine vrste univerzalne poštanske usluge koje, osim javnih, mogu vršiti i drugi operateri poštanskog saobraćaja;
- h) "operateri poštanskog saobraćaja" znače sve subjekte koji su registrirani za obavljanje djelatnosti iz područja poštanskog saobraćaja;
- i) "javni poštanski operater" znači preduzeće koje je u većinskom državnom vlasništvu i koje je u trenutku donošenja ovog zakona već registrirano za pružanje rezerviranih i nerezerviranih poštanskih usluga;
- j) "poštanski operater" znači organizaciju koja je, u skladu s ovim zakonom, ovlaštena za pružanje nerezerviranih poštanskih usluga;
- k) "finansijske poštanske usluge" znače domaće i međunarodne žiralne usluge, novčane doznake i čekovne usluge, kao i sve druge usluge čiji je predmet novac, a koje su definirane poštanskim propisima u okviru propisa Svjetskog poštanskog saveza;
- l) "posebne usluge" koje su definirane općim uslovima i nomenklaturom poštanskog saobraćaja;
- m) "ostale usluge" znače dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijeva pošiljalac ili primalac;
- n) "poštanski propisi" znače svaki propis koji je donio ovlašteni organ, a odnosi se na pružanje poštanskih usluga;
- o) "poštanska marka" znači svaku poštansku marku koja je javno izdata od javnog poštanskog operatera, uključujući i sve poštanske naljepnice i sva druga propisana poštanska obilježja koja služe kao dokaz plaćanja poštanske usluge;
- p) "direktna pošta" predstavlja sve pošiljke koje sadrže promotivne i sve druge marketinške poruke štampane u više istih primjeraka, koji se šalju na najmanje 30 različitih adresa;

r) "kurirske usluge" predstavljaju poštanske usluge s dodatnom vrijednošću koju davalac poštanskih usluga obavlja na osnovu posebnog zahtjeva pošiljaoca, a podrazumijevaju preuzimanje pismonosne pošiljke na adresi pošiljaoca, te direktan prijenos i uručenje na adresi primaoca;

s) "državni portal" predstavlja poštansku uslugu putem koje građanin elektronskim putem ispunjava svoje obaveze prema državi i traži usluge državnih i entitetskih organa.

III - PRINCIPI POŠTANSKE POLITIKE

Član 3.

Svi subjekti koji u Bosni i Hercegovini pružaju poštanske usluge moraju konsekventno uvažavati i provoditi sljedeće principe poštanske politike:

a) Poštanske usluge moraju biti dostupne svim građanima Bosne i Hercegovine, pod jednakim uslovima, bez bilo kakve diskriminacije;

b) Sloboda komunikacije, putem pismonosnih i drugih poštanskih pošiljki, mora biti zagarantirana svim fizičkim i pravnim osobama u Bosni i Hercegovini, bez bilo kakvih ograničenja;

c) Interes svih korisnika poštanskih usluga mora biti zaštićen raspoloživošću i kvalitetom tih usluga;

d) Tarife poštanskih usluga moraju biti nediskriminatorne i transparentne;

e) Pružanje poštanskih usluga mora se organizirati na način koji ne dovodi u opasnost zdravlje i sigurnost ljudi i imovine;

f) Organizacijom poštanskog sistema mora se osigurati mogućnost primjene propisa koji se odnose na uvozno i izvozno carinjenje roba;

g) Sva tehnološka rješenja u poštanskom saobraćaju moraju uvažavati principe ekonomičnosti, efikasnosti i sigurnosti;

h) Tehnički standardi koji se odnose na nivo poštanskih usluga moraju se usklađivati sa standardima Evropske unije;

i) Cijene rezerviranih poštanskih usluga su pod državnom kontrolom, a ukoliko se ovakvim cijenama ne osigurava pokriće stvarnih troškova i razvojne potrebe poštanskog sistema, država i entiteti osiguravaju subvencije javnim poštanskim operaterima. Nije dozvoljeno subvencioniranje nerezerviranih i drugih poštanskih usluga iz sredstava rezerviranih poštanskih usluga;

j) Konkurencija u poštanskom saobraćaju podstiče se do nivoa kojim se ne ugrožava društvena funkcija univerzalnih poštanskih usluga;

k) Sistemi poštanske numeracije moraju osigurati identifikaciju države i poštanskih operatera;

l) Saradnja između javnih poštanskih operatera ne smije biti monopolistički orijentirana i mora se zasnivati na čistim ekonomskim odnosima u interesu svih građana Bosne i Hercegovine;

- m) Razvoj poštanskih usluga podstiče se odgovarajućim mjerama ekonomske politike i kontinuirano usklađuje s potrebama korisnika, te tehnološkim, ekonomskim i društvenim prilikama;
- n) Predstavljanje poštanskog sistema Bosne i Hercegovine u Svjetskom poštanskom savezu i drugim međunarodnim organizacijama mora osigurati potpunu ravnopravnost svih javnih poštanskih operatera Bosne i Hercegovine;
- o) Zastupljenost poštanskih operatera koji djeluju na području Bosne i Hercegovine u slobodnim međunarodnim asocijacijama ne smije se na bilo koji način ograničavati, a njihovo djelovanje ne smije biti na štetu i protiv interesa ostalih poštanskih operatera.

Član 4.

Investitor, vlasnik stambene zgrade, etažni vlasnik, vlasnik stambenog i poslovnog bloka ili porodične kuće dužan je, na pogodnom mjestu u objektu ili dvorištu kod ulaza, postaviti i održavati poštanski sandučić za pismonosne pošiljke ili osigurati drugi adekvatan način za prijem pismonosnih pošiljki.

IV - POŠTANSKE USLUGE

a) Univerzalne poštanske usluge

Član 5.

(1) Univerzalne poštanske usluge su poštanske usluge koje se obavezno organiziraju na čitavom području Bosne i Hercegovine i obuhvataju prijem, otpremu, prijevoz, prispjeće i uručenje:

- a) pismonosnih pošiljki do 2 kg;
- b) paketskih do 31,5 kg;
- c) poštanskih uputnica;
- d) direktne pošte;
- e) poštanskih i telegrafskih saopćenja;
- f) preporučenih i vrijednosnih pošiljki;
- g) sekograma do 7 kg.

(2) Maksimalne i minimalne dimenzije poštanskih pošiljki obuhvaćenih univerzalnim poštanskim uslugama su dimenzije koje su utvrđene Univerzalnom poštanskom konvencijom, odnosno Konvencijom Svjetskog poštanskog saveza.

(3) Univerzalne poštanske usluge osiguravaju se svakog radnog dana, najmanje pet dana u sedmici, osim pod uslovima i prilikama koje su poštanskim propisima definirane kao vanredne.

(4) Univerzalne poštanske usluge u Bosni i Hercegovini pružaju javni poštanski operateri i drugi poštanski operateri na osnovu licenci .

b) Rezervirane poštanske usluge

Član 6.

(1) U okviru univerzalnih poštanskih usluga, rezervirane poštanske usluge u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju obuhvataju prijem, otpremu, prijevoz, prispijeće i uručenje:

- a) pismonosne pošiljke do 1000 gr;
- b) tiskovina, novina i časopisa;
- c) paketskih pošiljki do 10 kg;
- d) poštanskih i telegrafskih uputnica;
- e) isplata novčanih doznaka na kućnu adresu;
- f) direktne pošte;
- g) kurirske usluge, ukoliko iznos tarife nije deset puta veći od obične tarife,
- h) preporučениh i vrijednosnih pošiljki, bez obzira na težinu;
- i) sudskih pisama, pisama u upravnom i prekršajnom postupku, bez obzira na težinu.

(2) Rezervirane poštanske usluge mogu obavljati samo javni poštanski operateri.

c) Finansijske poštanske usluge

Član 7.

(1) Javni poštanski operateri mogu putem jedinica poštanske mreže i drugih punktova za univerzalne poštanske usluge pružati korisnicima i finansijske poštanske usluge.

(2) Finansijskim poštanskim uslugama osiguravaju se različiti oblici žiralnih doznaka, te doznaka gotovog novca i čekova, koje upućuju fizičke i pravne osobe ili su takva novčana sredstva njima upućena.

(3) U okviru svoje djelatnosti javni poštanski operateri mogu obavljati i druge finansijske usluge, kao što su štedni uložci građana, vezani depoziti, računi nerezidenata, trezorsko i blagajničko poslovanje, mjenjačko poslovanje, kreditiranje stanovništva, kartično poslovanje, žiro i tekući računi uplata, faktura za režije komunalnih i drugih javnih preduzeća i dr.

(4) Javni poštanski operater organizira posebnu finansijsku organizaciju - poštansku banku, posredstvom koje će obavljati poslove iz ovog člana, a u skladu sa zakonom i drugim propisima koji uređuju ovu oblast.

(5) Do uspostavljanja odgovarajuće zakonske regulative i osnivanja poštanskih banaka, poštanski operateri finansijske usluge mogu obavljati putem odgovarajućeg poslovnog aranžmana s drugim bankama, a u skladu sa zakonom i drugim propisima koji reguliraju finansijske usluge u okviru bankarskog sektora.

d) Ostale usluge

Član 8.

- (1) Pod ostalim uslugama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se posebne, dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijevaju pošiljalac ili primalac, a koje se utvrđuju Općim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.
- (2) Operateri poštanskog saobraćaja s ciljem svoje samoodrživosti mogu organizirati i ostale usluge na novim tržištima, a koje su definirane ovim zakonom i općim uslovima.
- (3) Javni poštanski operateri mogu organizirati i obavljanje kurirskih usluga koje su liberalizirane i nalaze se na tržištu.

V - ORGANIZACIJA POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

a) Operateri poštanskog saobraćaja

Član 9.

- (1) Poštanske usluge pružaju operateri poštanskog saobraćaja.
- (2) Operater poštanskog saobraćaja može biti svaka pravna osoba koja ispunjava određene tehničke, kadrovske i druge uslove, ukoliko za obavljanje poštanskih usluga posjeduje ovlaštenje dobiveno od nadležnog organa i ukoliko te usluge obavlja u okviru svoje registrirane djelatnosti.
 - a) Javni poštanski operateri ovlašteni su za pružanje rezerviranih poštanskih usluga. Ovo ovlaštenje podrazumijeva istovremeno pravo na pružanje nerezerviranih i svih ostalih poštanskih usluga.
 - b) Javni poštanski operateri su u isključivom ili većinskom vlasništvu države.
 - c) Drugi operateri poštanskog saobraćaja, osim javnih poštanskih operatera, ne mogu imati ovlaštenja za pružanje rezerviranih poštanskih usluga, već samo nerezerviranih i ostalih poštanskih usluga, svih ili samo pojedinih. Osnivaju se u skladu s ovim zakonom, a mogu biti u privatnom vlasništvu.
- (3) Ovlaštenje za rad poštanskim operaterima daje i oduzima, u skladu s odredbama ovog zakona, Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine, uz saglasnost Ministarstva komunikacija i saobraćaja.

b) Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine

Član 10.

- (1) S ciljem obavljanja regulatornih funkcija u oblasti poštanskog saobraćaja, ovim zakonom osniva se Agencija za poštanski saobraćaj Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) koja djeluje u skladu s principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije.
- (2) Agencija djeluje u interesu Bosne i Hercegovine i svih njenih građana.
- (3) Agencija ima status pravne osobe.

(4) Agencijom rukovodi Vijeće Agencije, sastavljeno od tri člana na paritetnoj osnovi triju konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

- a) Članovi Vijeća Agencije, iz reda konstitutivnih naroda, imenuju se u skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine.
- b) Mandat članova Vijeća Agencije traje četiri godine, a predsjedavajući Vijeća Agencije mijenja se svakih godinu dana.
- c) Vijeće Agencije donosi sve odluke koncenzusom.
- d) Vijeće Agencije donosi akta Agencije kojima se definira unutrašnja organizacija Agencije, nadležnost Vijeća Agencije i druga pitanja bitna za rad Agencije.
- e) Sjedište Agencije određuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

(5) Nadležnosti Agencije:

- a) Ostvaruje kontakte s poštanskim upravama i međunarodnim poštanskim organizacijama,
- b) Izdaje i oduzima licence poštanskim operaterima za obavljanje poštanskih usluga u skladu s pravilnikom koji donosi Vijeće Agencije,
- c) Donosi tehnološke propise od interesa za funkcioniranje poštanskog saobraćaja na području čitave Bosne i Hercegovine, te predlaže propise kojima se definiraju jedinstveni Opći uslovi za obavljanje poštanskih usluga i opći standardi univerzalnih poštanskih usluga,
- d) Prati da li se poštanski operater pridržava uslova sadržanih u izdatim licencama, a u slučaju povrede tih uslova ili odredbi ovog zakona, preduzima mjere iz svoje nadležnosti,
- e) Prati poštivanje utvrđenih principa poštanske politike i inicira mjere za otklanjanje svih odstupanja od tih principa,
- f) Prati međunarodne poštanske propise i obavještava javne operatere i druge operatere poštanskog saobraćaja o njihovom donošenju, izmjenama i dopunama,
- g) Daje saglasnost na ugovore koje zaključuju poštanski operateri u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskog saobraćaja poštanskih uprava drugih zemalja,
- h) Utvrđuje metodologiju i principe za obračun međuoperatorskih, tranzitnih i terminalnih troškova i prati njihovu realizaciju,
- i) Prati međunarodni obračun u skladu s utvrđenim principima i propisima Svjetskog poštanskog saveza i raspodjelu unutar operatera,
- j) Utvrđuje jedinstvenu tarifnu politiku za rezervirane usluge na području Bosne i Hercegovine,
- k) Predlaže kriterije za formiranje maksimalnih cijena izvršavanja poštanskih usluga,
- l) Utvrđuje visinu troškova za izdavanje licenci i visinu godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga, kao i rokove za izmirenje obaveza plaćanja,

- m) Daje saglasnost na program izdavanja poštanskih maraka koje izdaju javni poštanski operateri,
- n) Donosi opći red prijevoza poštanskih pošiljki i iznalazi optimalne pravce tog prijevoza,
- o) Utvrđuje iznos naknade za pokriće gubitaka javnih poštanskih operatera,
- p) Organizira simpozije, stručne seminare i sl.,
- r) Vršiti druge nadležnosti koje su joj povjerene ovim zakonom ili drugim aktima u skladu s ovim zakonom.

(6) Za obavljanje poslova iz stava (5) alineje b), g), j) i l). Agencija traži saglasnost Ministarstva komunikacija i saobraćaja.

(7) Radi izvršavanja povjerenih poslova, Agencija zapošljava potreban broj stručnog i tehničkog osoblja. Broj i strukturu potrebnog radnog osoblja utvrđuje Vijeće Agencije, a pri njihovom angažiranju osigurava zastupljenost konstitutivnih naroda prema posljednjem popisu stanovništva Bosne i Hercegovine iz 1991. godine, a u skladu s planom kadrova Agencije.

(8) Troškovi Agencije podmiruju se iz prihoda od izdavanja licenci poštanskim operaterima, Budžeta institucija BiH i drugih prihoda Agencije.

(9) Agencija po završetku svake poslovne godine objavljuje izvještaj o svom radu, uključujući i finansijski izvještaj i izvještaj nezavisnog revizora i dostavlja ga na razmatranje Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini BiH.

c) Nadležnosti Vijeća ministara BiH i Ministarstva komunikacija i saobraćaja

Član 11.

(1) U ukupnoj organizaciji poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini nadležnosti Vijeća ministara BiH, odnosno Ministarstva komunikacija i saobraćaja posebno obuhvataju:

- a) definiranje osnovnih kriterija koje moraju ispunjavati zainteresirani subjekti za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poštanskih usluga ,
- b) određivanje načina predstavljanja javnih poštanskih operatera u Svjetskom poštanskom savezu, kao i drugim međunarodnim organizacijama u kojima se poštanski sistem BiH mora reprezentirati kao jedinstven sistem,
- c) propisivanje, putem propisa i drugih akata, osnovnih uslova za osiguranje dostupnosti poštanskih usluga na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine,
- d) predlaganje Zakona o pošti, davanje saglasnosti na Opće uslove o obavljanju poštanskih usluga,
- e) definiranje ciljeva politike Bosne i Hercegovine i praćenje međunarodnih standarda u oblasti poštanskog sistema,
- f) propisivanje i nadziranje tarifne politike za rezervirane usluge i kvaliteta pružanja poštanskih usluga,

- g) davanje suglasnosti na Statut Agencije,
- h) predlaganje izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se regulira poštanski saobraćaj u BiH,
- i) davanje saglasnosti Agenciji za rad poštanskih operatera,
- j) ostala pitanja utvrđena Ustavom Bosne i Hercegovine, ovim zakonom i drugim aktima u skladu s ovim zakonom.

(2) Nadležnosti i odgovornosti iz stava (1) ovog člana Vijeće ministara Bosne i Hercegovine realizira putem Ministarstva komunikacija i saobraćaja. Ministarstvo komunikacija i saobraćaja pojedine poslove povjerava Agenciji i u tom slučaju daje smjernice za realizaciju povjerenih poslova.

d) Međuoperaterski poštanski saobraćaj

Član 12.

(1) Svaki operater poštanskog saobraćaja obavezan je da prijenos poštanskih pošiljki koje primi od bilo kojeg drugog operatera poštanskog saobraćaja na području Bosne i Hercegovine tretira na potpuno jednak način, kao i prijenos poštanskih pošiljki koje mu je povjerila bilo koja fizička ili pravna osoba u Bosni i Hercegovini.

(2) Operateri poštanskog saobraćaja mogu između sebe zaključivati bilateralne i multilateralne sporazume uz saglasnost Agencije, a koji moraju biti u skladu s principima poštanske politike utvrđenim ovim zakonom.

e) Međuentitetski poštanski saobraćaj

Član 13.

(1) Prijenos poštanskih pošiljki između entiteta ima tretman unutrašnjeg poštanskog saobraćaja i ne može se ograničavati administrativnim mjerama.

(2) Operateri poštanskog saobraćaja uz saglasnost Agencije usaglašavaju načine i pravce poštanske razmjene, uvažavajući principe ekonomičnosti, efikasnosti i sigurnosti.

f) Međunarodni poštanski saobraćaj

Član 14.

(1) Obavljanje međunarodnih poštanskih usluga mora biti u skladu s relevantnim odredbama Svjetskog poštanskog saveza i drugim sporazumima međunarodnih organizacija koje su obavezujuće za Bosnu i Hercegovinu, utvrđenim pravcima prijevoza i zaključenim ugovorima između operatera poštanskog saobraćaja u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskog saobraćaja drugih poštanskih uprava.

(2) Agencija je dužna, u skladu sa stavom (1) ovog člana i drugim relevantnim odredbama ovog zakona, putem poštanskih propisa osigurati svim osobama u Bosni i Hercegovini nediskriminatorski, siguran i efikasan pristup međunarodnim poštanskim uslugama i s tim u vezi na prikladan način pratiti izvršavanje preuzetih obaveza javnih i drugih poštanskih operatera.

g) Principi za obračun troškova i refundacije

Član 15.

(1) Javni poštanski operateri pokriće gubitaka, u slučaju kada cijene rezerviranih poštanskih usluga ne pokrivaju njegove troškove, nadoknađuju iz drugih prihoda ostvarenih obavljanjem poštanskih usluga.

(2) Radi ostvarivanja utvrđenih principa poštanske politike, javni poštanski operateri dužni su osigurati takav interni računovodstveni sistem iz koga će se vidjeti struktura prihoda i troškova rezerviranih i nerezerviranih univerzalnih usluga, te struktura i visina prihoda i troškova posebnih poštanskih usluga. Interni računovodstveni sistemi moraju osigurati lokaciju troškova svih poštanskih usluga u skladu sa standardima Evropske unije.

(3) Međusobne refundacije, po osnovu međunarodnih i međuoperaterskih poštanskih usluga, moraju pokriti troškove prijenosa i prerade poštanskih pošiljki.

a) Refundacije na osnovu međunarodnih poštanskih usluga, koje pripadaju javnom operateru poštanskog saobraćaja, vrše se na osnovu međunarodnog obračuna, a na osnovu propisa Svjetskog poštanskog saveza.

b) Refundacije koje pripadaju javnom operateru poštanskog saobraćaja po osnovu unutrašnjeg međuoperaterskog poštanskog saobraćaja reguliraju se na osnovu metodologije i principa koje određuje Agencija.

VI - POŠTANSKE MARKE

Član 16.

(1) Poštanske marke izdaju javni poštanski operateri.

(2) Poštanske marke moraju imati identifikaciju Bosne i Hercegovine, entiteta i identifikaciju poštanskog operatera.

(3) Na markama javnih poštanskih operatera ne mogu biti slike, znamenja, simboli ili neke druge oznake i sadržaj koji su uvredljivog karaktera ili su u suprotnosti sa zakonskim propisima Bosne i Hercegovine.

(4) Za svaku emisiju poštanskih maraka, javni poštanski operater dužan je pribaviti saglasnost Agencije. Ukoliko Agencija utvrdi da marke koje se emitiraju sadrže elemente zabranjene stavom (3) ovog člana, obustavit će ovu emisiju.

VII - POVJERLJIVOST POŠTANSKIH POŠILJKI

Član 17.

(1) Poštanski operateri obavezni su osigurati tajnost poštanskih pošiljki. Poštanskom operateru zabranjeno je neovlašteno doznati sadržaj poštanske pošiljke ili zadržati, prikriti ili neovlaštenoj osobi dati poštansku pošiljku, neovlaštenoj osobi saopćiti bilo kakve podatke koji su u vezi s poštanskom pošiljkom ili neovlaštenoj osobi omogućiti ili pomoći u obavljanju neke od tih radnji. Zabrana se odnosi i na zaposlenike poštanskog operatera i nakon prestanka rada kod poštanskog operatera.

(2) Poštanski operater može otvoriti i pregledati sadržaj poštanske pošiljke, u pravilu uz pristanak pošiljaoca ili primaoca.

(3) Izuzetno od odredbi stava (2) ovog člana, poštanski operater može otvoriti i pregledati poštansku pošiljku bez pristanka pošiljaoca ili primaoca u sljedećim slučajevima:

- a) kada se poštanska pošiljka ne može uručiti primaocu niti vratiti pošiljaocu,
- b) kada postoji opravdana sumnja da pošiljka sadrži predmete zabranjene za prijenos u poštanskim pošiljkama,
- c) kada je poštanska pošiljka oštećena tako da je ugrožen njen sadržaj, i
- d) kada poštanska pošiljka u međunarodnom saobraćaju podliježe carinskom pregledu i deviznom pregledu u smislu carinskog zakona i deviznih propisa.

(4) Postupak otvaranja i pregleda sadržaja poštanskih pošiljaka uređuje se Općim uslovima za obavljanje poštanskih usluga koje donosi Ministarstvo saobraćaja i komunikacija BiH, a koji su usklađeni s propisima Evropske unije.

VIII - ODGOVORNOST ZA PRIJENOS POŠTANSKIH POŠILJKI

Član 18.

(1) Poštanski operater dužan je platiti odgovarajuću odštetu pošiljaocu preporučene ili vrijednosne pismonosne pošiljke, paketa, uputnica i telegrama u slučaju njihovog gubitka, oštećenja ili kašnjenja, do kojih je došlo krivicom, namjerom ili nehatom javnog poštanskog operatera.

(2) Postupak plaćanja odštete i njena visina utvrđuju se poštanskim propisima, koji su usklađeni s propisima Svjetskog poštanskog saveza.

(3) U pogledu odgovornosti za odštetu, ne može postojati razlika između gubitka, oštećenja ili kašnjenja poštanskih pošiljki u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju.

(4) U slučaju kada se ne može utvrditi odgovornost iz stava (1) ovog člana, javni poštanski operateri solidarno snose odgovornost za naknadu štete.

(5) Pošiljalac poštanske pošiljke odgovoran je operateru poštanskog saobraćaja za štetu koju poštanska pošiljka nanese osobama u službi operatera poštanskog saobraćaja, opreme operatera poštanskog saobraćaja ili ostalim poštanskim pošiljkama, pod uslovom da se nastanak štete može pripisati u krivicu, namjeru ili nehat pošiljaoca.

IX - PRINUDNA IZVRŠENJA

Član 19.

Poštanske pošiljke koje ulaze u okvir univerzalnih usluga i koje se po tom osnovu nalaze kod operatera poštanskog saobraćaja ne mogu biti predmet sudskog, administrativnog ili bilo kojeg drugog oblika prinudnog izvršenja, osim u slučajevima izričito predviđenim posebnim zakonom.

X - KAZNENE ODREDBE

Član 20.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operater i drugi subjekt poslovanja koji ima svojstvo pravne osobe kao i poduzetnik ako neovlašteno obavlja djelatnost iz člana 6. i 16. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba poštanskog operatera ili drugog subjekta poslovanja koji ima svojstvo pravne osobe kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

Član 21.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaje javni poštanski operateri ako se ne pridržavaju članova 3., 5., 6. i 16. ovog zakona.

(2) Za radnje iz stava (1) ovog člana kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba javnog poštanskog operatera novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Istovremeno sa izricanjem novčane kazne u slučaju višestrukog ponavljanja prekršaja, operateru poštanskog saobraćaja oduzet će se licenca na vremenski period od šest mjeseci.

(4) Pod višestrukim ponavljanjem prekršaja podrazumijeva se prekršaj koji se tri puta ponovi u vremenu od tri do šest mjeseci.

XI - DRŽAVNI PORTAL

Član 22.

Javni poštanski operateri dužni su organizirati državni portal, tj. mjesto gdje građanin može, putem posrednika ili neposredno, putem elektronskih medija, ispunjavati obaveze prema državi i entitetima i tražiti usluge od državnih i entitetskih organa.

Član 23.

Bosna i Hercegovina obavezuje se da će putem državnog portala realizirati sve transakcije iz odnosa s građanima, koje državni portal može tehnički realizirati. Javni poštanski operateri obavezni su uvesti državni portal u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog zakona.

XII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

(1) Postojeći javni poštanski operateri: Preduzeće za poštanski saobraćaj RS A.D. Banja Luka, JPBH Pošta d.o.o. Sarajevo i HP Mostar d.o.o. nastavljaju s pružanjem univerzalnih i ostalih usluga u skladu s odredbama ovog zakona.

(2) Javni poštanski operateri dužni su uskladiti svoju registraciju i organizaciju s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, a prema uredbi koju će donijeti Vijeće ministara na prijedlog Agencije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Ostali poštanski operateri dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

(4) Do donošenja novih poštanskih propisa neophodnih za primjenu ovog zakona, a najduže tokom 12 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona, primjenjivat će se poštanski propisi koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

(1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljen i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(2) Svi poštanski propisi sačinjeni na osnovu ovog zakona stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljeni i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

(3) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju važiti: Odredbe Zakona o poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama ("Službeni list SFRJ", br. 2/86 i 26/90) u dijelu koji se odnosi na poštanski saobraćaj i obavljanje poštanskih usluga i odredbe Zakona o sistemima veza, radio-saobraćaja i PTT saobraćaja ("Službeni list SRBiH", broj 15/90) u dijelu koji se odnosi na poštanski saobraćaj i obavljanje poštanskih usluga i svi drugi propisi koji reguliraju materiju koja je predmet ovog zakona.

PSBiH broj 170/05
25. aprila 2005. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Šefik Džaferović, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Velimir Jukić, s. r.

Temeljem članka IV.4.a. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 55. sjednici Zastupničkoga doma, održanoj 21. travnja 2005., i na 40. sjednici Doma naroda, održanoj 25. travnja 2005., usvojila je

ZAKON

O POŠTAMA BOSNE I HERCEGOVINE

I - PREDMET ZAKONA

Članak 1.

(1) Ovim se zakonom utvrđuju temeljna pitanja ustroja i funkcioniranja poštanskoga prometa u Bosni i Hercegovini i poštanskoga prometa s drugim zemljama.

(2) Poštanske usluge pružaju se sukladno uvjetima koji su utvrđeni zakonom, općim i posebnim uvjetima za pružanje poštanskih usluga, aktima poštanskih operatera, kao i na temelju ratificiranih, odnosno potvrđenih međunarodnih konvencija, drugih međunarodnih akata i ugovora.

II - DEFINICIJE

Članak 2.

Svi izrazi koji su u uporabi u ovome zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) "poštanske usluge" znače usluge prijenosa poštanskih pošiljaka i sve druge usluge koje su navedene u nomenklaturi poštanskih usluga;
- b) "poštanske pošiljke" znače sve pošiljke koje primi na prijenos i za koje odgovara operater poštanskoga prometa;
- c) "pismonosna pošiljka" znači svaku poštansku pošiljku koja sadrži neko priopćenje u pisanom obliku, na svakoj vrsti fizičkoga medija, koje treba dostaviti označenom primatelju. Računi za režije, drugi računi, financijska i druga izvješća smatraju se pismonosnim pošiljkama;
- d) "pošiljatelj" znači svaku fizičku ili pravnu osobu koja je dala ili u čije je ime poštanska pošiljka dana na prijenos operateru poštanskoga prometa;
- e) "univerzalne poštanske usluge" znače sve one poštanske usluge koje, sukladno ovome zakonu i drugim poštanskim propisima, moraju biti dostupne na cijelome području Bosne i Hercegovine;
- f) "rezervirane poštanske usluge" znače one vrste univerzalnih poštanskih usluga koje može pružati samo javni poštanski operater;
- g) "nerezervirane poštanske usluge" znače pojedine vrste univerzalnih poštanskih usluga koje, osim javnih, mogu pružati i drugi operateri poštanskoga prometa;
- h) "operateri poštanskoga prometa" znače sve subjekte koji su registrirani za obavljanje djelatnosti iz područja poštanskoga prometa;
- i) "javni poštanski operater" znači poduzeće koje je u većinskom državnom vlasništvu i koje je u trenutku donošenja ovoga zakona već registrirano za pružanje rezerviranih i nerezerviranih poštanskih usluga;
- j) "poštanski operater" znači organizaciju koja je, sukladno ovome zakonu, ovlaštena pružati nerezervirane poštanske usluge;
- k) "financijske poštanske usluge" znače domaće i međunarodne žiralne usluge, novčane doznake i čekovne usluge, kao i sve druge usluge čiji je predmet novac, a koje su definirane poštanskim propisima u okviru propisa Svjetskoga poštanskog saveza;

- l) "posebne usluge" znače usluge definirane općim uvjetima i nomenklaturom poštanskoga prometa;
- m) "ostale usluge" znače dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijeva pošiljatelj ili primatelj;
- n) "poštanski propisi" znače sve propise koje su donijela ovlaštena tijela, a odnose se na pružanje poštanskih usluga;
- o) "poštanska marka" znači svaku poštansku marku koju je javno izdao javni poštanski operater, uključujući i sve poštanske naljepnice i sva druga propisana poštanska obilježja koja služe kao dokaz o plaćanju poštanske usluge;
- p) "izravna pošta" znači sve pošiljke koje sadrže promotivne i sve druge promidžbene poruke tiskane u više istovjetnih primjeraka, koji se šalju na najmanje 30 različitih adresa;
- r) "kurirske usluge" znače poštanske usluge s dodanom vrijednošću koje davatelj poštanskih usluga pruža temeljem posebnoga zahtjeva pošiljatelja, a podrazumijevaju preuzimanje pismonosne pošiljke na adresi pošiljatelja, te izravni prijenos i uručenje na adresi primatelja;
- s) "državni portal" znači poštansku uslugu putem koje građanin elektronskim putem ispunjava svoje obveze prema državi i traži usluge državnih i entitetskih tijela.

III - NAČELA POŠTANSKE POLITIKE

Članak 3.

Svi subjekti koji u Bosni i Hercegovini pružaju poštanske usluge moraju konzekventno uvažavati i provoditi sljedeća načela poštanske politike:

- a) Poštanske usluge moraju biti dostupne svim građanima Bosne i Hercegovine, pod jednakim uvjetima, bez bilo kakve diskriminacije;
- b) Sloboda komunikacije, putem pismonosnih i drugih poštanskih pošiljaka mora biti zajamčena svim fizičkim i pravnim osobama u Bosni i Hercegovini, bez bilo kakvih ograničenja;
- c) Interes svih korisnika poštanskih usluga mora biti zaštićen raspoloživošću i kvalitetom tih usluga;
- d) Tarife poštanskih usluga moraju biti nediskriminirajuće i transparentne;
- e) Pružanje poštanskih usluga mora se organizirati na način koji ne dovodi u opasnost zdravlje i sigurnost ljudi i imovine;
- f) Ustrojem poštanskoga sustava mora se osigurati mogućnost primjene propisa koji se odnose na uvozno i izvozno carinjenje roba;
- g) Sva tehnološka rješenja u poštanskome prometu moraju uvažavati načela ekonomičnosti, učinkovitosti i sigurnosti;
- h) Tehnički standardi koji se odnose na razinu poštanskih usluga moraju se usklađivati sa standardima Europske unije;

- i) Cijene rezerviranih poštanskih usluga su pod državnim nadzorom, a ukoliko se ovakvim cijenama ne osigurava pokriće stvarnih troškova i razvojne potrebe poštanskoga sustava, država i entiteti osiguravaju subvencije javnim poštanskim operaterima. Nije dozvoljeno subvencioniranje nerezerviranih i drugih poštanskih usluga iz sredstava rezerviranih poštanskih usluga;
- j) Konkurencija u poštanskom prometu potiče se do razine kojom se ne ugrožava društvena funkcija univerzalnih poštanskih usluga;
- k) Sustavi poštanske numeracije moraju osigurati identificiranje države i poštanskih operatera;
- l) Suradnja između javnih poštanskih operatera ne smije biti monopolistički orijentirana i mora se temeljiti na čistim ekonomskim odnosima u interesu svih građana Bosne i Hercegovine;
- m) Razvoj poštanskih usluga potiče se odgovarajućim mjerama ekonomske politike i kontinuirano usklađuje s potrebama korisnika te tehnološkim, ekonomskim i društvenim prilikama;
- n) Predstavljanje poštanskoga sustava Bosne i Hercegovine u Svjetskom poštanskom savezu i drugim međunarodnim organizacijama mora osigurati potpunu jednakopravnost svih javnih poštanskih operatera u Bosni i Hercegovini;
- o) Zastupljenost poštanskih operatera koji djeluju na području Bosne i Hercegovine u slobodnim međunarodnim udrugama ne smije se na bilo koji način ograničavati, a njihovo djelovanje ne smije biti na štetu i protiv interesa ostalih poštanskih operatera.

Članak 4.

Investitor, vlasnik stambene zgrade, etažni vlasnik, vlasnik stambenoga i poslovnoga bloka ili obiteljske kuće dužan je, na pogodnome mjestu u objektu ili dvorištu kod ulaza, postaviti i održavati poštanski sandučić za pismonosne pošiljke ili osigurati drugi pogodan način za primanje pismonosnih pošiljaka.

IV - POŠTANSKE USLUGE

a) Univerzalne poštanske usluge

Članak 5.

(1) Univerzalne poštanske usluge su poštanske usluge koje se obvezno organiziraju na cijelome području Bosne i Hercegovine i obuhvaćaju zaprimanje, otpremu, prijevoz, dospjeće i uručenje:

- a) pismonosnih pošiljaka do 2 kg;
- b) paketskih pošiljaka do 31,5 kg;
- c) poštanskih uputnica;
- d) izravne pošte;
- e) poštanskih i telegrafskih priopćenja;

f) preporučenih i vrijednosnih pošiljaka;

g) sekograma do 7 kg.

(2) Maksimalne i minimalne dimenzije poštanskih pošiljaka obuhvaćenih univerzalnim poštanskim uslugama su dimenzije koje su utvrđene Univerzalnom poštanskom konvencijom, odnosno Konvencijom Svjetskoga poštanskog saveza.

(3) Univerzalne poštanske usluge osiguravaju se svakoga radnog dana, najmanje pet dana u tjednu, osim pod uvjetima i prilikama koje su poštanskim propisima definirane kao izvanredne.

(4) Univerzalne poštanske usluge u Bosni i Hercegovini pružaju javni poštanski operateri i drugi poštanski operateri na temelju licencija.

b) Rezervirane poštanske usluge

Članak 6.

(1) U okviru univerzalnih poštanskih usluga, rezervirane poštanske usluge u unutarnjem i međunarodnom prometu obuhvaćaju zaprimanje, otpremu, prijevoz, dospijeće i uručenje:

a) pismonosnih pošiljaka do 1000 gr;

b) tiskanica, novina i časopisa;

c) paketskih pošiljaka do 10 kg;

d) poštanskih i telegrafskih uputnica;

e) isplata novčanih doznaka na kućnu adresu;

f) izravne pošte;

g) kurirskih usluga, ukoliko iznos tarife nije deset puta veći od obične tarife,

h) preporučenih i vrijednosnih pošiljaka, bez obzira na težinu;

i) sudskih pisama, pisama u upravnom i prekršajnom postupku, bez obzira na težinu.

(2) Rezervirane poštanske usluge mogu pružati samo javni poštanski operateri.

c) Financijske poštanske usluge

Članak 7.

(1) Javni poštanski operateri mogu putem jedinica poštanske mreže i drugih punktova univerzalnih poštanskih usluga pružati korisnicima i financijske poštanske usluge.

(2) Financijskim poštanskim uslugama osiguravaju se različiti oblici žiranih doznaka te doznaka gotovine i čekova, koje upućuju fizičke i pravne osobe ili su takva novčana sredstva njima upućena.

(3) U okviru svoje djelatnosti javni poštanski operateri mogu pružati i druge financijske usluge, kao što su: štedni ulozi građana, vezani depoziti, računi nerezidenata, trezorsko i blagajničko poslovanje, mjenjačko poslovanje, kreditiranje pučanstva, kartično poslovanje, žiro i tekući računi uplata, faktura za režije komunalnih i drugih javnih poduzeća i drugo.

(4) Javni poštanski operater osniva posebnu financijsku organizaciju - poštansku banku, posredstvom koje će obavljati poslove iz ovoga članka, sukladno zakonu i drugim propisima koji uređuju ovo područje.

(5) Do uspostave odgovarajuće zakonske regulative i osnivanja poštanskih banaka, poštanski operateri financijske usluge mogu pružati putem odgovarajućeg poslovnoga aranžmana s drugim bankama, sukladno zakonu i drugim propisima koji reguliraju financijske usluge u okviru bankarskoga sektora.

d) Ostale usluge

Članak 8.

(1) Pod ostalim uslugama, u smislu ovoga zakona, podrazumijevaju se posebne, dopunske i ostale poštanske usluge koje zahtijevaju pošiljatelj ili primatelj, a koje se utvrđuju Općim uvjetima za pružanje poštanskih usluga.

(2) Operateri poštanskoga prometa, radi svojega samoodržanja, mogu organizirati i ostale usluge na novim tržištima, a koje su definirane ovim zakonom i Općim uvjetima.

(3) Javni poštanski operateri mogu organizirati i pružanje kurirskih usluga koje su liberalizirane i nalaze se na tržištu.

V - USTROJ POŠTANSKOGA PROMETA

a) Operateri poštanskoga prometa

Članak 9.

(1) Poštanske usluge pružaju operateri poštanskoga prometa.

(2) Operater poštanskoga prometa može biti svaka pravna osoba koje ispunjava određene tehničke, kadrovske i druge uvjete, ukoliko za pružanje poštanskih usluga posjeduje ovlast dobivenu od mjerodavnoga tijela i ukoliko te usluge pruža u okviru svoje registrirane djelatnosti.

a) Javni poštanski operateri ovlašteni su pružati rezervirane poštanske usluge. Ova ovlast podrazumijeva istodobno pravo na pružanje nerezerviranih i svih ostalih poštanskih usluga.

b) Javni poštanski operateri su u isključivome ili većinskome vlasništvu države.

c) Drugi operateri poštanskoga prometa, izuzev javnih poštanskih operatera, ne mogu imati ovlasti za pružanje rezerviranih poštanskih usluga, već samo nerezerviranih i ostalih poštanskih usluga, svih ili samo pojedinih. Osnivaju se sukladno ovome zakonu, a mogu biti u privatnome vlasništvu.

(3) Ovlast za rad poštanskim opereratorima daje i oduzima, sukladno odredbama ovoga zakona, Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine, uz suglasnost Ministarstva komunikacija i prometa.

b) Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine

Članak 10.

(1) Radi obavljanja regulatornih djelatnosti u području poštanskoga prometa, ovim se zakonom osniva Agencija za poštanski promet Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) koja djeluje sukladno načelima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminiranja.

(2) Agencija djeluje u interesu Bosne i Hercegovine i svih njezinih građana.

(3) Agencija ima status pravne osobe.

(4) Agencijom upravlja Vijeće Agencije, sastavljeno od tri člana na paritetnoj osnovi triju konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

a) Članovi Vijeća Agencije, iz reda konstitutivnih naroda, imenuju se sukladno Zakonu o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine.

b) Mandat članova Vijeća Agencije traje četiri godine, a predsjedatelj Vijeća Agencije mijenja se svakih godinu dana.

c) Vijeće Agencije donosi sve odluke konsenzusom.

d) Vijeće Agencije donosi akte Agencije kojima se definira unutarnji ustroj Agencije, ovlasti Vijeća Agencije i druga pitanja bitna za rad Agencije.

e) Sjedište Agencije određuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

(5) Djelokrug Agencije:

a) ostvaruje kontakte s poštanskim upravama i međunarodnim poštanskim organizacijama;

b) izdaje i oduzima licencije poštanskim operaterima za pružanje poštanskih usluga, sukladno Pravilniku koji donosi Vijeće Agencije;

c) donosi tehnološke propise za funkcioniranje poštanskoga prometa na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine, te predlaže propise kojima se definiraju jedinstveni opći uvjeti za pružnje poštanskih usluga i opći standardi univerzalnih poštanskih usluga;

d) prati pridržava li se poštanski operater uvjeta sadržanih u izdanim licencijama, a u slučaju povrede tih uvjeta ili odredaba ovoga zakona poduzima mjere iz svoga djelokruga;

e) prati poštivanje utvrđenih načela poštanske politike i inicira mjere za otklanjanje svih odstupanja od tih načela;

f) prati međunarodne poštanske propise i obavješćuje javne operatere i druge operatere poštanskoga prometa o njihovom donošenju, izmjenama i dopunama;

- g) daje suglasnost na ugovore koje zaključuju poštanski operateri u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskoga prometa poštanskih uprava drugih zemalja;
- h) utvrđuje metodologiju i načela za obračun međuoperaterskih, tranzitnih i terminalnih troškova i prati njihovu realizaciju;
- i) prati međunarodni obračun sukladno utvrđenim načelima i propisima Svjetskoga poštanskog saveza i raspodjelu unutar operatera;
- j) Utvrđuje jedinstvenu tarifnu politiku za rezervirane usluge na teritoriju Bosne i Hercegovine;
- k) predlaže kriterije za utvrđivanje maksimalnih cijena pružanja poštanskih usluga;
- l) utvrđuje visinu troškova za izdavanje licencija i visinu godišnje naknade za pružanje poštanskih usluga, kao i rokove za izmirenje obveza plaćanja;
- m) daje suglasnost na program izdavanja poštanskih maraka koje izdaju javni poštanski operateri;
- n) donosi opći red prijevoza poštanskih pošiljaka i iznalazi optimalne pravce toga prijevoza;
- o) utvrđuje iznos naknade za pokriće gubitaka javnih poštanskih operatera;
- p) organizira simpozije, stručne seminare i sl.;
- r) obavlja druge poslove koji su joj povjereni ovim zakonom ili drugim aktima, sukladno ovome zakonu.

(6) Za obavljanje poslova iz stavka 5. alineje a). b)., g)., j). i l)., Agencija traži suglasnost Ministarstva komunikacija i prometa.

(7) Radi obavljanja povjerenih poslova, Agencija zapošljava potrebni broj stručnog i tehničkog osoblja. Broj i strukturu potrebnoga radnog osoblja utvrđuje Vijeće Agencije, a pri njihovu angažiranju osigurava zastupljenost konstitutivnih naroda prema posljednjem popisu pučanstva Bosne i Hercegovine iz 1991., sukladno planu kadrova Agencije.

(8) Troškovi Agencije podmiruju se iz prihoda od izdavanja licencija poštanskim operaterima, proračuna institucija Bosne i Hercegovine i drugih prihoda Agencije.

(9) Agencija nakon svršetka svake poslovne godine objavljuje izvješće o svome radu, uključujući i financijsko izvješće i izvješće neovisnog revizora, te ga dostavlja na razmatranje Vijeću ministara i Parlamentarnoj skupštini BiH.

c) Djelokrug Vijeća ministara BiH i Ministarstva komunikacija i prometa

Članak 11.

(1) U ukupnome ustroju poštanskoga prometa u Bosni i Hercegovini djelokrug Vijeća ministara BiH, odnosno Ministarstva komunikacija i prometa posebno obuhvaća:

- a) definiranje temeljnih kriterija koje moraju ispunjavati zainteresirani subjekti za dobivanje ovlasti za pružanje poštanskih usluga;

- b) određivanje načina predstavljanja javnih poštanskih operatera u Svjetskom poštanskom savezu, kao i drugim međunarodnim organizacijama u kojima se poštanski sustav Bosne i Hercegovine mora prezentirati kao jedinstveni sustav;
- c) propisivanje, unutar propisa i drugih akata, temeljnih uvjeta za osiguranje dostupnosti poštanskih usluga na cijelome teritoriju Bosne i Hercegovine;
- d) predlaganje zakona o pošti, davanje suglasnosti na Opće uvjete o pružanju poštanskih usluga;
- e) definiranje ciljeva politike Bosne i Hercegovine i praćenje međunarodnih standarda u području poštanskoga sustava;
- f) propisivanje i nadziranje tarifne politike za rezervirane usluge i kvalitete pružanja poštanskih usluga;
- g) davanje suglasnosti na Statut Agencije;
- h) predlaganje izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se regulira poštanski promet u Bosni i Hercegovini;
- i) davanje suglasnosti Agenciji za rad poštanskih operatera;
- j) ostala pitanja utvrđena Ustavom BiH, ovim zakonom i drugim aktima sukladnim ovome zakonu.

(2) Djelokrug i odgovornosti iz stavka (1) ovoga članka Vijeće ministara BiH realizira putem Ministarstva komunikacija i prometa. Ministarstvo komunikacija i prometa pojedine poslove povjerava Agenciji i u tom slučaju daje smjernice za realiziranje povjerenih poslova.

d) Međuooperatorski poštanski promet

Članak 12.

(1) Svaki operater poštanskoga prometa obvezan je prijenos poštanskih pošiljaka koje primi od bilo kojega drugog operatera poštanskoga prometa na teritoriju Bosne i Hercegovine tretirati na potpuno istovjetan način kao i prijenos poštanskih pošiljaka koje mu je povjerila bilo koja fizička ili pravna osoba u Bosni i Hercegovini.

(2) Operateri poštanskoga prometa mogu između sebe zaključivati bilateralne i multilateralne sporazume, uz suglasnost Agencije, a koji moraju biti sukladni načelima poštanske politike utvrđenim ovim zakonom.

e) Međuentitetski poštanski promet

Članak 13.

(1) Prijenos poštanskih pošiljaka između entiteta ima tretman unutarnjega poštanskog prometa i ne može se ograničavati administrativnim mjerama.

(2) Operateri poštanskoga prometa, uz suglasnost Agencije, usuglašuju načine i pravce poštanske razmjene, uvažujući načela ekonomičnosti, učinkovitosti i sigurnosti.

f) Međunarodni poštanski promet

Članak 14.

(1) Pružanje međunarodnih poštanskih usluga mora biti sukladno relevantnim odredbama Svjetskoga poštanskog saveza i drugim sporazumima međunarodnih organizacija koje su obvezujuće za Bosnu i Hercegovinu, utvrđenim pravcima prijevoza i zaključenim ugovorima između operatera poštanskoga prometa u Bosni i Hercegovini s operaterima poštanskoga prometa drugih poštanskih uprava.

(2) Agencija je dužna, sukladno stavku (1) ovoga članka i drugim relevantnim odredbama ovoga zakona, putem poštanskih propisa osigurati svim osobama u Bosni i Hercegovini nediskriminirajući, siguran i djelotvoran pristup međunarodnim poštanskim uslugama i u svezi s tim na prikladan način pratiti izvršenje preuzetih obveza javnih i drugih poštanskih operatera.

g) Načela obračuna troškova i refundacije

Članak 15.

(1) Javni poštanski operateri pokriće gubitaka, u slučaju kada cijene rezerviranih poštanskih usluga ne pokrivaju njegove troškove, naknađuju iz drugih prihoda ostvarenih pružanjem poštanskih usluga.

(2) Radi ostvarivanja utvrđenih načela poštanske politike, javni poštanski operateri dužni su osigurati takav interni računovodstveni sustav iz koga će se vidjeti struktura prihoda i troškova rezerviranih i nerezerviranih univerzalnih usluga te struktura i visina prihoda i troškova posebnih poštanskih usluga. Interni računovodstveni sustavi moraju osigurati lociranje troškova svih poštanskih usluga, sukladno standardima Europske unije.

(3) Međusobne refundacije, po osnovi međunarodnih i međuoperaterskih poštanskih usluga, moraju pokriti troškove prijenosa i preradbe poštanskih pošiljaka.

a) Refundacije po osnovi međunarodnih poštanskih usluga koje pripadaju javnome operateru poštanskoga prometa reguliraju se na temelju međunarodnoga obračuna, a na temelju propisa Svjetskoga poštanskog saveza.

b) Refundacije koje pripadaju javnome operateru poštanskoga prometa po osnovi unutarnjeg međuoperaterskog poštanskog prometa reguliraju se na temelju metodologije i načela koje određuje Agencija.

VI - POŠTANSKE MARKE

Članak 16.

(1) Poštanske marke izdaju javni poštanski operateri.

(2) Poštanske marke moraju imati identifikaciju Bosne i Hercegovine, entiteta i identifikaciju poštanskoga operatera.

(3) Na markama javnih poštanskih operatera ne mogu biti slike, znamenja, simboli ili koje druge oznake i sadržaj koji su uvredljivoga karaktera ili su u suprotnosti sa zakonskim propisima Bosne i Hercegovine.

(4) Za svaku emisiju poštanskih maraka, javni poštanski operater dužan je pribaviti suglasnost Agencije. Ukoliko Agencija ustvrdi da marke iz emisije sadrže elemente zabranjene stavkom (3) ovoga članka, obustavit će tu emisiju.

VII - POVJERLJIVOST POŠTANSKIH POŠILJAKA

Članak 17.

(1) Poštanski operateri obvezni su osigurati tajnost poštanskih pošiljaka. Poštanskom operateru zabranjeno je neovlašteno doznati sadržaj poštanske pošiljke ili zadržati, utajiti ili neovlaštenoj osobi dati poštansku pošiljku, neovlaštenoj osobi priopćiti bilo kakve podatke koji su u svezi s poštanskom pošiljkom ili neovlaštenoj osobi omogućiti ili pomoći obaviti neke od tih radnji. Zabrana se odnosi i na zaposlenike poštanskoga operatera i nakon prestanka rada kod poštanskog operatera.

(2) Poštanski operater može otvoriti i pregledati sadržaj poštanske pošiljke, uz pristanak pošiljatelja ili primatelja.

(3) Iznimno od odredaba stavka (2) ovoga članka, poštanski operater može otvoriti i pregledati poštansku pošiljku bez pristanka pošiljatelja ili primatelja u sljedećim slučajevima:

- a) kada se poštanska pošiljka ne može uručiti primatelju niti vratiti pošiljatelju;
- b) kada postoji opravdana sumnja da pošiljka sadrži predmete zabranjene za prijenos u poštanskim pošiljkama;
- c) kada je poštanska pošiljka oštećena toliko da je ugrožen njezin sadržaj i
- d) kada poštanska pošiljka u međunarodnom prometu podliježe carinskom pregledu i deviznom pregledu u smislu Carinskoga zakona i deviznih propisa.

(4) Postupak otvaranja i pregleda sadržaja poštanskih pošiljaka uređuje se Općim uvjetima za pružanje poštanskih usluga koje donosi Ministarstvo prometa i komunikacija BiH, a koji su usklađeni s propisima Europske unije.

VIII - ODGOVORNOST ZA PRIJENOS POŠTANSKIH POŠILJAKA

Članak 18.

(1) Poštanski operater dužan je platiti odgovarajuću odštetu pošiljatelju preporučene ili vrijednosne pismonosne pošiljke, paketa, uputnica i brzojava u slučaju njihova gubitka, oštećenja ili kašnjenja, do kojih je došlo krivnjom, namjerom ili nehajem javnoga poštanskog operatera.

a) Postupak plaćanja odštete i njezina visina utvrđuju se poštanskim propisima, koji su sukladni propisima Svjetskoga poštanskog saveza.

b) Glede odgovornosti za odštetu, ne može postojati razlika između gubitka, oštećenja ili kašnjenja poštanskih pošiljaka u unutarnjem i međunarodnom poštanskom prometu.

c) U slučaju kada se ne može ustvrditi odgovornost iz stavka (1) ovoga članka, javni poštanski operateri solidarno snose odgovornost za naknadu štete.

(2) Pošiljalac poštanske pošiljke odgovoran je operateru poštanskoga prometa za štetu koju poštanska pošiljka nanese osobama u službi operatera poštanskoga prometa, opreme operatera poštanskoga prometa ili ostalim poštanskim pošiljkama, pod uvjetom da se nastanak štete može pripisati u krivnju, namjeru ili nehaj pošiljalca.

IX - PRISILNA IZVRŠENJA

Članak 19.

Poštanske pošiljke koje ulaze u okvir univerzalnih usluga i koje se po toj osnovi nalaze kod operatera poštanskoga prometa ne mogu biti predmetom sudbenog, administrativnog ili bilo kojeg drugog oblika prisilnog izvršenja, osim u slučajevima izričito predviđenim posebnim zakonom.

X - KAZNENE ODREDBE

Članak 20.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operater i drugi subjekt poslovanja koji ima svojstvo pravne osobe, kao i poduzetnik ako neovlašteno obavlja djelatnost iz čl. 6. i 16. ovoga zakona.

(2) Za radnje iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba poštanskoga operatera ili drugoga subjekta poslovanja koji ima svojstvo pravne osobe kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

Članak 21.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj javni poštanski operateri ako se ne pridržavaju čl. 3., 5., 6. i 16. ovoga zakona.

(2) Za radnje iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se za prekršaj i odgovorna osoba javnog poštanskoga operatera novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.500 KM.

(3) Istodobno s izricanjem novčane kazne u slučaju višestrukog ponavljanja prekršaja, operateru poštanskoga prometa oduzima se licencija na vremensko razdoblje od šest mjeseci.

(4) Pod višestrukim ponavljanjem prekršaja podrazumijeva se prekršaj koji se tri puta ponovi u vremenu od tri do šest mjeseci.

XI - DRŽAVNI PORTAL

Članak 22.

Javni poštanski operateri dužni su organizirati državni portal, tj. mjesto gdje građanin može putem posrednika ili izravno putem elektronskih medija ispunjavati obveze prema državi i entitetima i tražiti usluge od državnih i entitetskih tijela.

Članak 23.

Bosna i Hercegovina obvezuje se da će putem državnoga portala realizirati sve transakcije iz odnosa s građanima koje državni portal može tehnički realizirati. Javni poštanski operateri obvezni su uvesti državni portal u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovoga zakona.

XII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

- (1) Postojeći javni poštanski operateri: Preduzeće za poštanski promet RS A.D. Banja Luka, JPBH Pošta d.o.o. Sarajevo i HP Mostar d.o.o. nastavljaju pružati univerzalne i ostale usluge sukladno odredbama ovoga zakona.
- (2) Javni poštanski operateri dužni su uskladiti svoju registraciju i ustroj s odredbama ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu, a prema uredbi koju će donijeti Vijeće ministara, na prijedlog Agencije, u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga zakona.
- (3) Ostali poštanski operateri dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.
- (4) Do donošenja novih poštanskih propisa prijeko potrebnih za primjenu ovoga zakona, a najdulje tijekom 12 mjeseci od stupanja na snagu ovoga zakona, primjenjivat će se poštanski propisi koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 25.

- (1) Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljen i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.
- (2) Svi poštanski propisi sačinjeni na temelju ovoga zakona stupaju na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a bit će objavljeni i u službenim glasilima Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.
- (3) Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaju važiti: odredbe Zakona o poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama ("Službeni list SFRJ", br. 2/86 i 26/90), u dijelu koji se odnosi na poštanski promet i pružanje poštanskih usluga, i odredbe Zakona o sustavima veza, radio-prometa i PTT prometa ("Službeni list SRBiH", broj 15/90), u dijelu koji se odnosi na poštanski promet i pružanje poštanskih usluga, i svi drugi propisi koji reguliraju materiju koja je predmetom ovoga zakona.

PSBiH broj 170/05
25. travnja 2005. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Šefik Džaferović, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Velimir Jukić, v. r.